

Veritabanı Yönetim Sistemleri

MS Access'te Tablo İlişkileri

Hedefler

 MS Access'te tablolar arasında ilişki tanımlayabilmek

İçindekiler

1. Tablo ilişkileri
 - 1.1. İlişki Türleri
 - 1.2. Tabloların ilişkilendirilmesi
 - 1.3. Var olan ilişkileri düzenleme
 - 1.4. Var olan ilişkileri silme

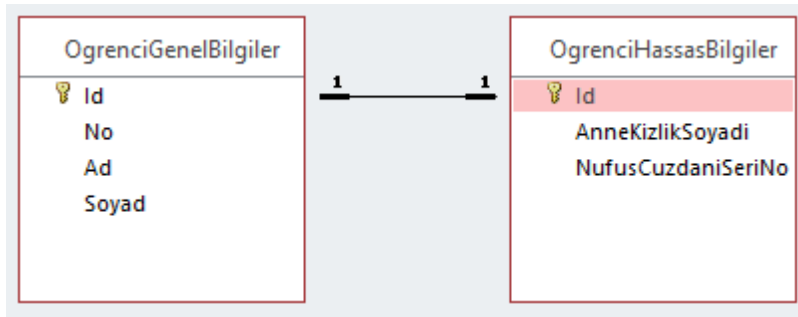
1. Tablo İlişkileri

1.1. İlişki Türleri

Hatırlanacağı üzere, ilişkisel veritabanlarında tablolar arasında 3 türlü ilişki kurulabilir.

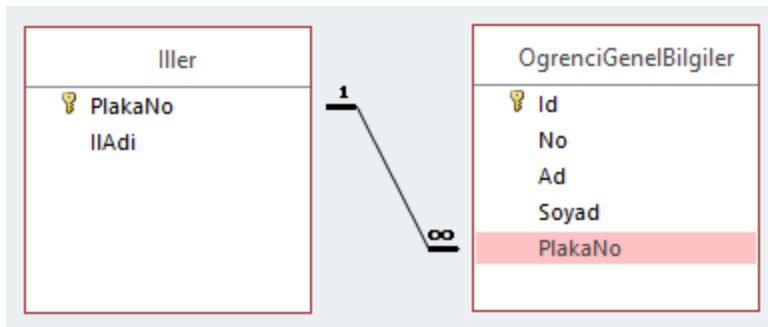
Bire bir ilişki

Bire bir ilişkide, bir tablodaki her kayıt için diğer tabloda da onunla ilişkili tek bir kayıt vardır. Örneğin, öğrencilerin bazı bilgileri bir tabloda, bazı bilgileri başka bir tabloda saklanıyor olabilir. Bu durumda her iki tabloda da her öğrenci için sadece birer kayıt bulunur.

Bire çok ilişki

Bire çok ilişkide bir tablodaki her kayıt için, diğer tabloda onunla ilişkili birden fazla kayıt vardır. Örneğin, illerin listesinin tutulduğu bir tablodaki her bir kayıt, öğrenci tablosunda birden fazla kez geçebilir. Yani birden fazla öğrenci aynı ilde oturuyor olabilir.

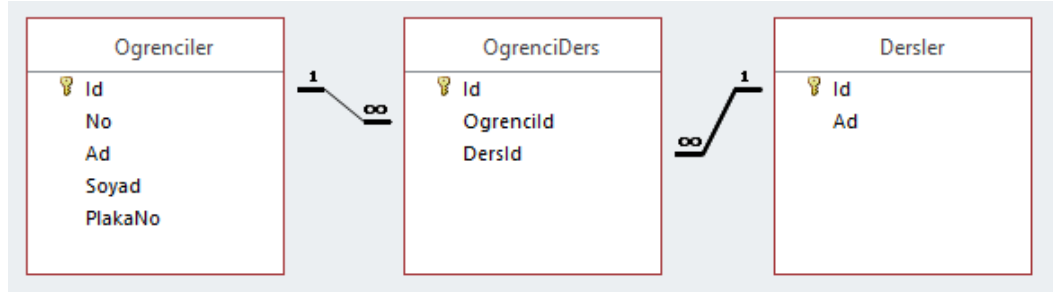

Çoka çok ilişki

Çoka çok ilişkide her iki tabloda da kayıtların birden fazla karşılığı olabilir. Örneğin, hem bir dersi birden çok öğrenci alabilir, hem de bir öğrenci birden çok ders alabilir.

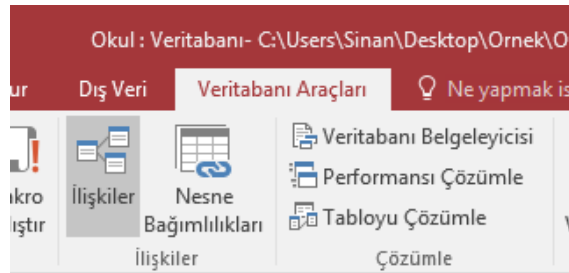
Bu tür durumlarda iki tablo direkt olarak birbiri ile ilişkilendirilemez. Yani tablolar arasında çoka çok ilişki direkt olarak kurulamaz, ancak dolaylı olarak kurulabilir. Bunu

yapabilmenin tek yolu da bir ara tablo oluşturmaktır. Bu ara tablo ile her iki tablo arasında bire çok ilişki kurulur.

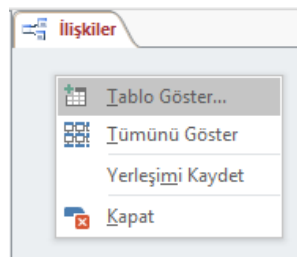

1.2. Tabloların ilişkilendirilmesi

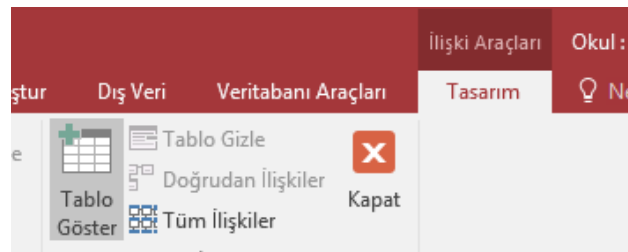
Tabloları ilişkilendirmek için “Veritabanı Araçları” sekmesindeki “İlişkiler” komut grubunda yer alan “İlişkiler” komutuna tıklanır.

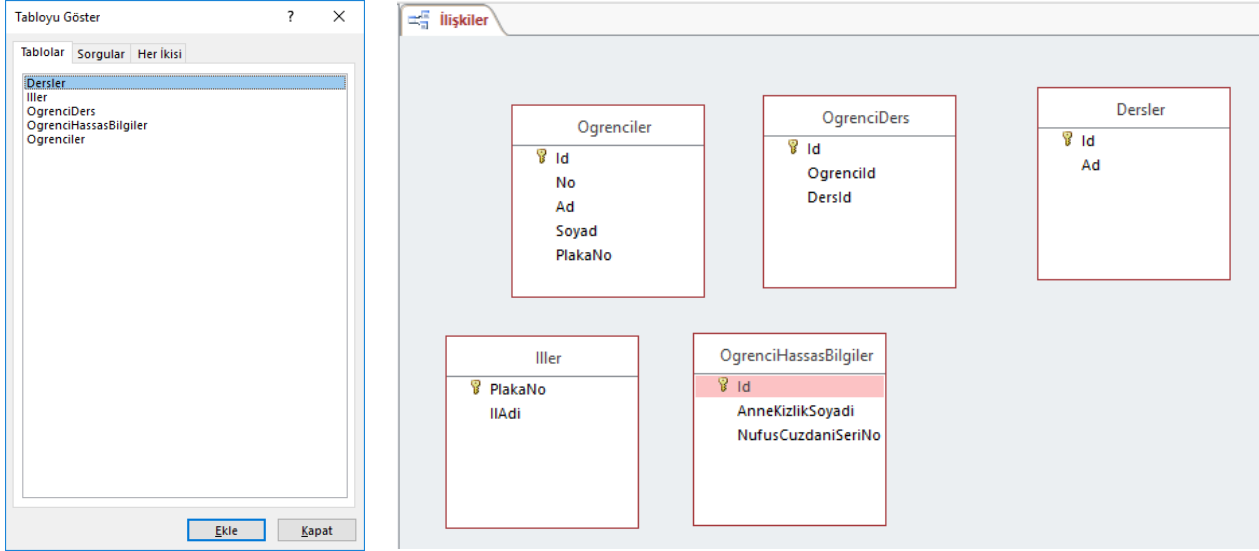
Açılan “İlişkiler” penceresine sağ tıklanır ve “Tablo Göster” seçeneği seçilir.

Alternatif olarak, şerit üzerinde açılan “Tasarım” ek sekmesindeki “İlişkiler” komut grubunda bulunan “Tablo Göster” komutuna tıklanır.

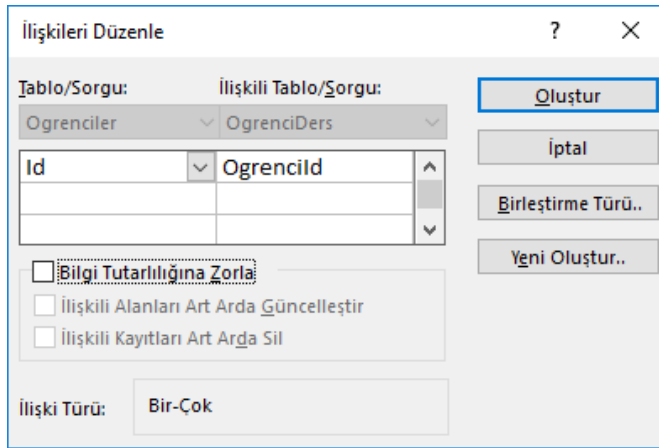

Açılan pencerede ilişki kurulacak tablolar üzerlerine çift tıklanarak, ya da seçilip ekle düğmesine basılarak ilişkiler penceresine eklenir.

Artık tablolar ilişki kurmak için hazırdır. Arasında ilişki kurulacak alanlardan ilki Mouse ile sürüklenip diğ erinin üzerine bırakılır.

Sürük le bırak işlemi yapıldığında “İlişkileri Düzenle” penceresi açılır.

Bu pencerede istenirse ilişki kurulacak alanlar değ iş tirilebilir.

İlişki Türü

Yukarıdaki ekran görüntüsünden de görüleceğ i üzere, ilişki kurulurken ilişki türü belirtilmemiş olmasına rağmen pencerede ilişki türü olarak “Bir-Çok” yazmaktadır. Bunun nedeni, ilişki kurulacak alanlardan birinin birincil anahtar iken diğ erinin birincil anahtar olmamasıdır.

İlişki kurulan alanlardan biri birincil anahtarsa ve diğ eri değ ilse bu tür ilişkiler her zaman bire çok ilişki olur.

İlişki kurulan alanların her ikisi birden birincil anahtar ise bu tür ilişkiler her zaman bire bir ilişki olur.

Bilgi Tutarlılığına Zorla

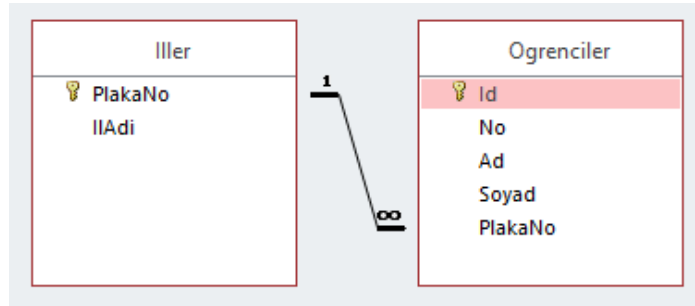
Yukarıdaki ekranda “Bilgi Tutarlılığına Zorla” kutucuğu mutlaka seçilmelidir. Çünkü bu kutucuk seçilmezse tablolardaki veriler arasında tutarsızlıklar olabilir. Örneğin “Ogrenciler” tablosunda olmayan bir öğrenci herhangi bir dersi alıyor gibi görünebilir. Ya da bir öğrenci “İller” tablosunda kayıtlı olmayan bir ilden gelmiş gibi kaydedilebilir. Bu da ciddi sorunlara yol açar.

“Bilgi Tutarlılığına Zorla” kutucuğu işaretlendiğinde, hemen altındaki “İlişkili Alanları Art Arda Güncelleştir” ve “İlişkili Kayıtları Art Arda Sil” seçenekleri de aktif olacaktır.

İlişkili Alanları Art Arda Güncelleştir

Bu seçenek işaretlenirse, birinci anahtarın kayıtlı olduğu tablodaki değer değiştirildiğinde, bu değer diğer tabloda da otomatik olarak değişir.

Örneğin, “İller” tablosu ile “Ogrenciler” tablosu arasında aşağıdaki gibi bir ilişki olduğunu ve “İlişkili Alanları Art Arda Güncelleştir” seçeneğinin seçildiğini varsayalım.

“İller” tablosundaki bir kayıttaki plaka kodu 53 iken 54 olarak güncellenirse, otomatik bir şekilde “Ogrenciler” tablosundaki bütün 53 olan plaka numaraları da 54 olarak güncellenir.

İlişkili Alanları Art Arda Sil

Bu seçenek işaretlenirse, birinci anahtarın kayıtlı olduğu tablodaki kayıt silindiğinde, diğer tabloda ilişkili alanda bu değer olan bütün kayıtlar da otomatik olarak silinir.

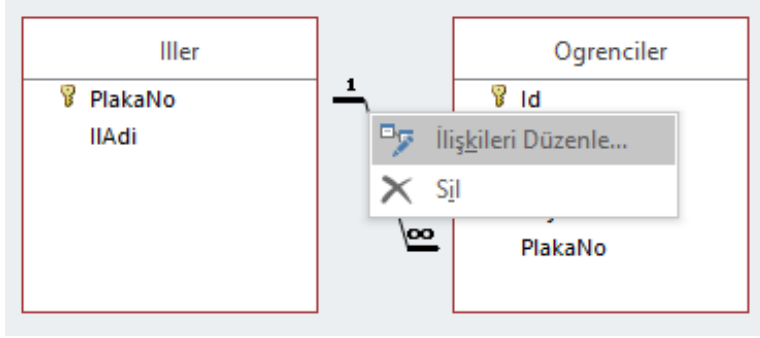
Yine yukarıdaki tablo üzerinden örnek verecek olursak, “İller” tablosundan plaka no 54 olan kayıt silinirse, “Ogrenciler” tablosundan plaka no 54 olan bütün öğrenciler otomatik olarak silinir. Bu yüzden bu seçenek işaretlenirken dikkatli olunmalıdır.

İlişki ile ilgili ayarlar tamamlandıktan sonra “Oluştur” düğmesine basılır ve böylece ilişki oluşturulmuş olur.

Daha sonra da en sol üstte yer alan “Kaydet” düğmesine basılarak ilişkiler penceresi kaydedilir.

1.3. Var olan ilişkileri düzenleme

Daha önceden eklenmiş olan bir ilişkiyi düzenlemek için, ilişkinin (tablolar arasındaki çizginin) üzerine sağ tıklanır ve “İlişkileri Düzenle” komutu verilir.

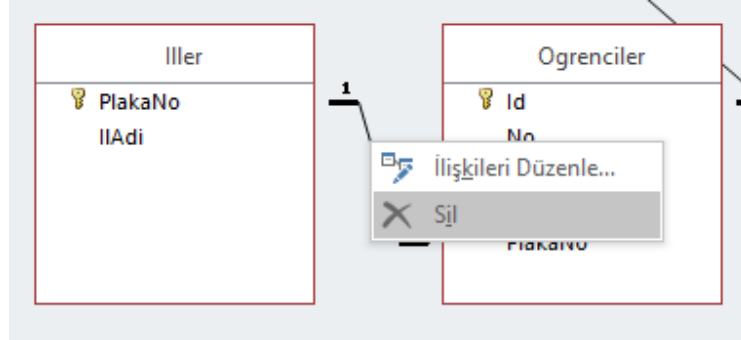
Alternatif olarak, şerit üzerinde açılan “Tasarım” ek sekmesindeki “Araçlar” komut grubunda yer alan “İlişkileri Düzenle” komutuna tıklanır.

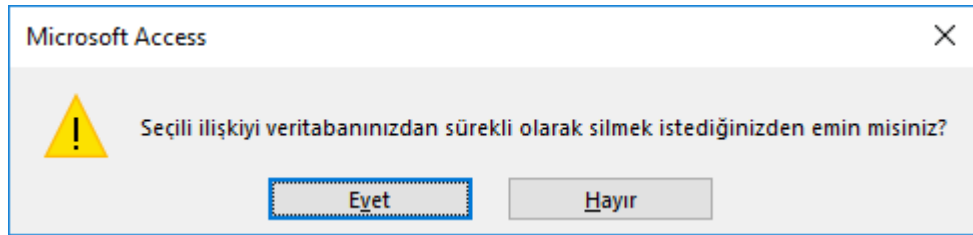
Bu komut verildiğinde ilişki ilk defa kurulurken açılan pencere açılır ve istenilen düzenlemeler yapılarak “Tamam” düğmesine basılır.

1.4. Var olan ilişkileri silme

Daha önceden eklenmiş olan bir ilişkiyi düzenlemek için, ilişkinin (tablolar arasındaki çizginin) üzerine sağ tıklanır ve “Sil” komutu verilir.

Daha sonra açılan onay kutusundan “Evet” seçilir.

Böylece tablolar arasındaki ilişki kaldırılmış olur.